

Huvudman

Marks kommun
markskommun@mark.se

Beslut

Datum 2025-12-10

Dnr SI 2025:5859

Sida **1 (8)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Björketorpskolan F-3 i Marks kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Björketorpskolan F-3 i Marks kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Björketorpskolan F-3 följer gällande bestämmelser om garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd, skolans förebyggande arbete inom trygghet och studiero och att undervisningen bedrivs av lärare.

Tillsynen har genomförts av Skolinspektionen genom besök på Björketorpskolan den 12–13 november, där lektionsobservationer och intervjuer med elever, lärare, elevhälsa samt rektor genomförts, men även en kompletterande intervju med skolpersonal den 25 november 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats. Kompletterade information från huvudmannen inkom 3 december 2025. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Garantin för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av genomförda intervjuer, och av inkommen dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av, framgår att förskollärare och lärare på skolenheten använder de nationella kartläggningsmaterialen i förskoleklass, de nationella bedömningsstöden i årskurs ett, såsom hitta språket och hitta matematiken, samt de nationella proven i årskurs tre. Det framgår också att om det utifrån nationella kartläggningsmaterial, nationella bedömningsstöd eller nationella prov finns en indikation på att en elev inte kommer uppfylla kriterierna för bedömning i aktuella ämnen, gör ansvarig lärare, i samråd med specialläraren, en särskild bedömning av elevens kunskapsutveckling. I intervju med lärare, elevhälsa och rektor framgår att när de upptäcker att extra anpassningar behövs i svenska, svenska som andraspråk och matematik samråder ansvarig lärare med speciallärare vid planering av sådant stöd.

Rättslig reglering

I skolförordningen anges att Skolverkets kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och kartläggningsmaterial i matematiskt tänkande ska användas i förskoleklass. För varje elev ska läraren använda kartläggningsmaterialen vid avstämningstillfällen under höstterminen (8 kap. 2 och 3 §§ skolförordning [2011:185], 2–5 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och i matematiskt tänkande i förskoleklass [SKOLFS 2019:16]).

Av skolförordningen framgår att Skolverkets nationella bedömningsstöd i läs och skrivutveckling ska användas i ämnena svenska och svenska som andraspråk i årskurs 1 och att Skolverkets nationella bedömningsstöd i taluppfattning ska användas i ämnet matematik i årskurs 1. För varje elev ska läraren använda bedömningsstöden vid avstämningstillfällen under både höstterminen och vårterminen (9 kap. 22 b och c §§ skolförordningen och 2 – 4 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan och sameskolan [SKOLFS 2016:66]). I årskurs 3 i grundskolan ska nationella prov genomföras på vårterminen i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Ett nationellt prov består av flera delprov som samtliga ska genomföras under en viss period (9 kap. 20–21 och 22 §§ skolförordningen och 4 § Skolverkets föreskrifter om nationella prov i årskurs 3, 6 och 9 i grundskolan läsåret 2024/2025 [SKOLFS 2023:140]). Om det finns särskilda skäl får rektor besluta att en lärare inte

behöver använda kartläggningsmaterial, nationella bedömningsstöd eller nationella prov, eller delar av dessa, för enskilda elever (9 kap. 20 § skolförordningen, 6 § SKOLFS 2019:16 och 6 § SKOLFS 2016:66). Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. En särskild bedömning ska även göras i lågstadiet i grundskolan om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3 (3 kap. 4 § första stycket skollagen [2010:800]). Om det efter en särskild bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras för stöd i form av extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas (3 kap. 4 § andra stycket, 3 kap. 5 § och 3 kap. 7 § skollagen). Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna för extra anpassningar eller för anmälan till rektor om särskilt stöd redan är uppfyllda. Det ska i sådant fall skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn (3 kap. 4 § tredje stycket skollagen).

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning och vid planering av extra anpassningar när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Samråd enligt 3 kap. 4 a § p. 1 och 2 behöver dock inte genomföras om den ansvarige förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens (3 kap. 4 a § skollagen). I slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan och sameskolan ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 3 kap. 5 § skollagen (extra anpassningar) i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs (3 kap. 4 b § skollagen). Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid uppföljning enligt 4 b §. Samråd enligt 3 kap. 4 a § p. 3 behöver inte genomföras om den ansvarige förskoleläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens (3 kap. 4 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Marks kommuns verksamhet vid Björketorpskolan F-3 följer bestämmelserna när

det gäller garantin för tidiga stödinsatser. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassning och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framgår att lärarna vid behov ger eleverna extra anpassningar. De anpassningar som oftast ges är hörselkåpor, bildstöd, skärmar samt individanpassade former, såsom anpassat material, anpassade uppgifter och läspenna. Lärare uppger att ifall de upptäcker att de extra anpassningar som ges inte är tillräckliga för eleverna för att nå de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås, meddelar de specialläraren. I intervju med lärare, elevhälsa och rektor framgår att de har klasskonferenser där de diskuterar eleverna både på individ- och gruppnivå.

I intervju med lärare, elevhälsa och rektor framgår att det är specialläraren som ansvarar för att utreda elevers behov av särskilt stöd. I den beskrivning av arbetsgången gällande extra anpassningar och särskilt stöd som Skolinspektionen tagit del av framgår att lärarna tar upp de elever i klasskonferens som de anser är i behov av en utredning. Sedan "flaggas" eleven i en lärplattform där specialläraren därefter också noterar att en stödutredning startat. När specialläraren utreder så sker det intervjuer med lärare, elev och vårdnadshavare. Vidare är det specialläraren som sammanställer informationen och gör förslag till bedömning. Tillsammans med ansvarig lärare går specialläraren igenom sammanställningen och analysen, för att ändra och komplettera vid behov. Sedan lägger specialläraren in utredningen i lärplattformen med rekommenderat beslut till rektorn som sedan fattar beslut om att upprätta åtgärdsprogram eller inte. I intervju med elevhälsa och rektor framkommer det att skolan följer sin rutin och påbörjar stödutredningar för de elever som det konstaterats är i behov av sådana utredningar.

Rättslig reglering

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt

utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska eleven ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Vidare anges det i skollagen att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen (3 kap. § 9 skollagen).

Därtill anges det i skollagen att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Marks kommuns verksamhet vid Björketorpskolan F-3 följer bestämmelserna när det gäller extra anpassning och särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Förebyggande arbete för att skapa trygghet, studiero och motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av genomförda intervjuer, lektionsobservationer och av dokumentation som Skolinspektionen tagit del av, framgår att skolenheten arbetar förebyggande med att skapa trygghet på skolan, bland annat genom trygghetsvandringar och trygghetsteamets analys av dessa samt genom arbetet med framtagandet av en plan mot kränkande behandling. Vid läsning av planen framgår att den gäller för 2025/2026 och att den kommer att följas upp under våren 2026. I planen ingår skolans ordningsregler som är kända för eleverna. I intervju med eleverna framgår att de är med och tar fram ordningsreglerna både i klassråd och i elevråd. Det framgår också att de är trygga i de flesta platser på skolan, men vill ha ökad vuxennärvaro på

skolgården, då den är mycket stor. Vidare framgår det att skolenheten tar del av hur eleverna upplever trygghet på skolan och skolgården, genom både bildenkät och vandringar genom skolan, där eleverna svarar genom att ge tummen upp eller tummen ner. I intervjuer med lärare framgår att eleverna får enkät hem för att svara tillsammans med vårdnadshavarna om sin upplevelse av trygghet på skolan.

I tillsynen framkommer också att skolenheten arbetar förebyggande med studiero och att lärarna i detta arbete använder sig av olika verktyg för att skapa studiero för alla elever. Utifrån lektionsobservationer och intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektor framgår att lärarna bland annat använder trafikljus som indikerar grönt för att samtala, gult för pararbete och rött för individuellt arbete, hörselkåpor och skärmar samt en s.k. time-timer. Vidare så stämmer lärarna ständigt av med eleverna gällande hur de upplever tryggheten och studieron. I intervju med eleverna framgår att de flesta tycker att de har studiero i klassrummet. Dock finns det en klass där eleverna uttrycker att det är svårare att få till studiero på grund av att några elever oftast inte lyssnar på läraren.

Skolenheten arbetar förebyggande med att förhindra kränkningar, vilket bland annat sker genom ett förebyggande värdegrundsarbete. Lärare ger under intervju exempel på sådant arbete och berättar att de arbetar med röda, mindre positiva tankar, som handlar om saker som man tänker men man inte säger och gröna, positiva tankar om saker som man tänker och även säger. De arbetar också med hjärtat, som handlar om hur man är mot varandra. I intervju med lärare, elevhälsa och rektor framgår att alla kränkningar anmäls via ett kommunövergripande digitalt system, där rektor och huvudman tar del av kränkingsanmälan när den har upprättats.

Rättslig reglering

I skollagen anges att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (5 kap. 3 § skollagen).

Vidare anges i skollagen att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling samt se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade

åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 7 och 8 §§ skollagen).

Det framgår även av skollagen att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler (5 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Marks kommuns verksamhet vid Björketorpskolan F-3 följer bestämmelserna när det gäller förebyggande arbete för att skapa trygghet, studiero och motverka kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisningen ska bedrivas under ledning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Inför att Skolinspektionen inlett tillsynen av Björketorpskolan F-3 har huvudmannen skickat in en förteckning över den personal som undervisar på skolenheten. I förteckningen har huvudmannen angett att alla utom en av de som är anställda som lärare är legitimerade och tillsvidareanställda. Av de intervjuer Skolinspektionen genomfört, samt i kompletterande information som huvudmannen och rektorn gett in, framgår att det i enlighet med vad som redovisats i personalförteckningen varit personal på skolan som ansvarat för undervisningen utan att vara anställd som lärare men att undervisningen i det aktuella ämnet kommer att bedrivas av legitimerad lärare från och med vårterminen 2026.

Rättslig reglering

Enligt skollagen avses med undervisning de processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen). Vidare anges i skollagen att lärare ansvarar för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, om inte någon av skollagens undantag är tillämpliga (2 kap. 13, 15 och 18 §§ skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Marks kommuns verksamhet vid Björketorpskolan F-3 följer bestämmelserna när det gäller att undervisning ska bedrivas under ledning av lärare. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Daniel Talje

Beslutsfattare
Signerat av: Daniel Talje

X Alia-Maria Delgado

Föredragande
Signerat av: Alia-Maria Delgado

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Lena Asp medverkat.